

stillevensschilder Jan Fijt, wiens schilderijen veel werden nagemaakt, den kunsthandelaar Frans Wiericx aanklaagde, omdat deze een schilderij als Fijt had verkocht, dat Fijt nooit had geschilderd. De rechtbank wees echter de aanklacht van de hand, omdat de schilderij niet gemerkt was. Voor Noord-Nederland is tot heden geen geval van zulk een rechterlijke uitspraak bekend, doch het ligt voor de hand, aan te nemen, dat hier dergelijke opvattingen golden en dat deze van invloed waren op het toenemen van het merken van schilderijen zoowel als op het namaken der handteekeningen.

Echte signatures daarentegen zijn — in den regel — echtheidsbewijzen.

Een tweede gelukkige omstandigheid is, dat van een aantal schilderijen reeds tijdens of kort na hun ontstaan melding is gemaakt in inventarissen, notarieele acten, brieven en andere historische bescheiden, *) terwijl soms zelfs de geschiedenis der herkomst nauwkeurig bekend is of door de aanwezigheid van studies en schetsen het auteurschap boven allen twijfel is verheven.

Wij bezitten bijvoorbeeld twee notarieele verklaringen van personen, die als model hebben geposeerd voor Rembrandt's Nachtwacht. De geschiedenis van deze schilderij is bovendien tot haar ontstaan terug te vervolgen. Bij Rembrandt's Anatomische Les is hetzelfde het geval, bij de Staalmeesters even-

JUDITH LEYSTER. VROOLIJK PAAR.
EIGENDOM VAN BARON DE SCHLICHTING TE PARIJS.

eens, terwijl wij bovendien studies van Rembrandt voor de Staalmeesters bezitten. Als voorbeeld geven wij een afbeelding van Rembrandt's beroemden Anso van 1641 (Museum te Berlijn) en daarbij de uitvoerige licht- en situatie-studie, voluit gemerkt en 1640 gedateerd, die berust in de verzameling Edmond de Rothschild te Parijs (Hofstede de Groot n°. 816).

Het behoeft geen betoog, dat ook deze soort van gegevens bewijzen zijn voor de echtheid van een schilderij.

Het boven gezegde samenvattend hebben wij dus: 1°. de door signatures te determineren schilderijen; 2°. de door historische gegevens determineerbare; 3°. de door stijl-

*) Zie Floerke, Studien zur niederl. Kunst- und Kulturgeschichte, München 1905, blz. 204, noot 214.